

Αθήνα, 27-04-2022

Αριθμ. Πρωτ.: 167

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

Δ/ση: Αριστοτέλους 17
ταχ. Κώδικας : 104 33
πληροφορίες : Ελένη Παπουδάκη
τηλέφωνο : 210-8208822
email: eparoudaki@moh.gov.gr

ΠΡΟΣ:

1. την Υφυπουργό Υγείας κα Ζωή Ράπτη,
2. Το Γενικό Γραμματέα Υπηρεσιών Υγείας κ. Ιωάννη Κωτσιόπουλο

Θέμα: Έκθεση Ειδικής Επιτροπής Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές σχετικά με την ακούσια νοσηλεία ψυχικά ασθενών σε Ιδιωτικές Ψυχιατρικές Κλινικές»-Αυτεπάγγελτη Έρευνα (Πρόσθετα στοιχεία).

Σχετ: 1) ΥΑ Αριθμ. Πρωτ.: Γ3α,β/Γ.Π.οικ.68873/3/11/2021 «Τροποποίηση της με αριθμ. Γ3α,β/Γ.Π.οικ.65047/13-10-2020 ΥΑ «Όροι και προϋποθέσεις ακούσιας νοσηλείας σε ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές»,

2) Εγκύκλιος 4 υπ. αριθμ. 1517/11-6-2021 Εισαγγελέα Αρείου Πάγου,

3) Αρ. πρωτ. 65/28-06-2021 Έγγραφο της Ειδικής Επιτροπής «Άσκηση Αυτεπαγγέλτως Ελέγχου Ιδιωτικών Ψυχιατρικών Κλινικών από την Ειδική Επιτροπή στο Πλαίσιο των Αρμοδιοτήτων της : Χορήγηση στοιχείων»,

4) Η από 16-12-2021 Ευγενική Υπενθύμιση προς τις Ιδιωτικές Ψυχιατρικές Κλινικές του ανωτέρω με Αρ. πρωτ. 65/28-06-2021 Εγγράφου της Ειδικής Επιτροπής,

5) Αρ. πρωτ. 165/20-04-2022 «Διαβίβαση Ετήσιας Έκθεσης της Ειδικής Επιτροπής Ελέγχου Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές προς τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών βάσει της ΥΑ Γ3α,β/Γ.Π.οικ.68873/03-11-2021 (ΦΕΚ Β' 5228/11-11-21)» δια της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου.

Σύμφωνα με τους ν. 2071/1992, κεφ. 6, άρθρο 101 και ν. 2716/1999, άρθρο 16 και την σε εφαρμογή τους ΥΑ Αριθμ. Πρωτ.: Γ3α,β/Γ.Π.οικ.68873/3/11/2021 «Τροποποίηση της με αριθμ. Γ3α,β/Γ.Π.οικ.65047/13-10-2020 ΥΑ «Όροι και προϋποθέσεις ακούσιας νοσηλείας σε ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές», προβλέπεται ότι:

Α) Αποκλείονται οι ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές, για τις οποίες έχει συνταχθεί αρνητική έκθεση ελέγχου από την ειδική επιτροπή προστασίας δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές και δεν συμμορφώνονται με τις συστάσεις που διατυπώνονται σε αυτήν, σύμφωνα με τα στοιχεία που διαβιβάζει ετησίως η ειδική επιτροπή προς τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών.

Β) Η ιδιωτική ψυχιατρική κλινική υποχρεούται να ενημερώνει αμελλητί για κάθε ακούσια νοσηλεία που πραγματοποιείται σε αυτήν, καθώς και για τη λήξη τους, την Ειδική Επιτροπή

Ελέγχου Προστασίας Δικαιωμάτων των Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές του Υπουργείου Υγείας, η οποία τηρεί σχετικό αρχείο ακούσιων νοσηλειών ανά κλινική και πραγματοποιεί αυτεπαγγέλτως επισκέψεις και ελέγχους στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της.

Επειδή η πανδημία Covid-19, καθώς και άλλοι λειτουργικοί παράγοντες αποτελούν αντικειμενικά εμπόδια για τη διενέργεια δια ζώσης τακτικών επισκέψεων και ελέγχων στις ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές στην Επικράτεια για τη σύνταξη τυχόν αρνητικής έκθεσης και επανελέγχου των τυχόν συστάσεων προς αυτές προς συμμόρφωση, η Ειδική Επιτροπή απέστειλε σε όλες τις ιδιωτικές κλινικές τα ανωτέρω σχετ. 3-4, προς χορήγηση στοιχείων.

Από το σύνολο των 42 ιδιωτικών ψυχιατρικών κλινικών (εκ των οποίων 1 απάντησε ότι δεν λειτουργεί) ανταποκρίθηκαν στα σχετ. 3-4 Έγγραφα της Ειδικής Επιτροπής οι 18 (βλ. κατ. Πίνακα) και διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Μία μόνο κλινική είχε τρεις (3) ακούσιες νοσηλείες στις 30/06/21 που είχαν εισαχθεί προ της δημοσίευσης της ΥΑ Γ3α,β/Γ.Π.οικ.65047/13-10-2020, ενώ μία κλινική είχε μία (1), τρεις είχαν (3) και μία δεκαπέντε (15) ακούσιες νοσηλείες, που είχαν εισαχθεί στις 30/06/21 βάσει της ΥΑ Γ3α,β/Γ.Π.οικ.65047/13-10-2020. Σήμερα, ο αριθμός ακούσιων νοσηλειών έχει αυξηθεί.

Υπογραμμίζεται ότι λίγες εξ αυτών τηρούν τη νόμιμη προβλεπόμενη διαδικασία (υποχρέωση ενημέρωσης αμελλητί για κάθε ακούσια νοσηλεία που πραγματοποιείται σε αυτήν, καθώς και για τη λήξη τους), ενώ η κλινική που έχει και τον μεγαλύτερο αριθμό ακούσια νοσηλευόμενων ασθενών, δεν ενημερώνει αμελλητί την Ειδική Επιτροπή για τις τυχόν ακούσιες νοσηλείες ή/και τη λήξη αυτών.

Ωστόσο, από τα παρακάτω στοιχεία, αλλά και στοιχεία διερεύνησης αναφορών διαπιστώνεται ότι έχει αναπτυχθεί μία μη νόμιμη πρακτική νοσηλείας και συγκεκριμένα, η με αίτηση δικαστικού συμπαραστάτη ή και οικείου εισαγωγή για νοσηλεία σε ιδιωτική ψυχιατρική κλινική και μάλιστα συμβαίνει σε αρκετές περιπτώσεις η παραμονή να είναι μακροχρόνια. Η με αίτηση δικαστικού συμπαραστάτη δεν προβλέπεται στο ν. 2071/1992, κεφ. 6 που θεσπίζει ρητά δύο τρόπους εισαγωγής σε «κατάλληλη μονάδα ψυχικής υγείας, δηλαδή την εκούσια (άρθρο 94) και την ακούσια νοσηλεία (άρθρο 95) και τις ρυθμίζει συγκεκριμένα. Συνεπώς, ο δικαστικός συμπαραστάτης ή ο συγγενής μέχρι 2^{ου} βαθμού συγγένεια έχει δικαίωμα να υποβάλει αίτηση στις δικαστικές αρχές μόνο για ακούσια νοσηλεία.

Πίνακας : ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ_ ΝΟΣΗΛΕΙΕΣ 30.6.2021 - Ειδική Επιτροπή 2022

	ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ	ΑΚΟΥΣΙΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΥΑ	ΑΚΟΥΣΙΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΒΑΣΕΙ ΥΑ	ΜΕ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ Ή ΟΙΚΕΙΟ ΝΟΣΗΛΕΙΑ	ΕΚΟΥΣΙΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑ
1	*	0	0	229	9
2	*	0	0	110	30
3	*	0	1	1	98
4	*	0	0	0	47
5	*	0	3	33	53
6	*	0	3	22	16
7	*	0	0	0	47

8	*	0	0	26	54
9	*	0	0	81	21
10	*	0	0	154	83
11	*	0	0	28	21
12	*	0	0	9	23
13	*	0	15	28	155
14	*	0	0	66	155
15	*	0	0	33	91
16	*	0	0	120	123
17	*	0	0	18	44
18	*	3	3	14	55

Όσον αφορά τη χρήση μέτρων περιορισμού, οι 9 (εννέα) από τις κλινικές, που απάντησαν, ανέφεραν ότι δεν εφαρμόζουν μέτρα περιορισμού. Οι πέντε (5) εφαρμόζουν όταν υπάρχει ανάγκη μέτρα περιορισμού, τα οποία καταγράφουν και παρακολουθούν, ενώ δύο (2) κλινικές χρησιμοποιούν σε περιπτώσεις βίας μέτρα αποκλιμάκωσης. Μία εξ αυτών αναφέρει αυτολεξεί ότι: «Δεν χρησιμοποιούνται στην Κλινική μας μέτρα περιορισμού (καθηλώσεις). Υπάρχουν 3 δωμάτια αυξημένης φροντίδας με όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό (επένδυση όλου του δωματίου με αφρώδες υλικό) για αποφυγή τραυματισμών που γίνεται η χρήση τους στα οξέα και μόνο περιστατικά.» Επίσης επτά κλινικές δήλωσαν ότι ενημερώνουν για τα δικαιώματά τους ακούσια νοσηλευόμενους ασθενείς.

Επιπροσθέτως, επισημαίνεται ότι από το αρχείο ακούσιων νοσηλειών που διατηρεί η Ειδική Επιτροπή, υπάρχουν και άλλες κλινικές πέραν όσων ανταποκρίθηκαν, οι οποίες ζητούν βεβαίωση χορήγησης αρνητικής ή μη έκθεσης, αλλά και ενημερώνουν αμελλητί την Ειδική Επιτροπή για την ακούσια νοσηλεία και τη λήξη της, σύμφωνα με την ΥΑ Αριθμ. Πρωτ.: Γ3α,β/Γ.Π.οικ.68873/3/11/2021 «Τροποποίηση της με αριθμ. Γ3α,β/Γ.Π.οικ.65047/ 13-10-2020 ΥΑ «Όροι και προϋποθέσεις ακούσιας νοσηλείας σε ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές».

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΕΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ

Από τα παραπάνω στοιχεία και διαπιστώσεις, η Ειδική Επιτροπή συστήνει στις Ιδιωτικές Ψυχιατρικές Κλινικές, το σεβασμό των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές βάσει των διεθνών Συμβάσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης και του ΟΗΕ και την εφαρμογή των διατάξεων της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας για την εκούσια και ακούσια νοσηλεία και γενικότερα την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές.

Πιο συγκεκριμένα, συστήνει τα ακόλουθα:

1. να τηρείται η υποχρέωσή τους για αμελλητί ενημέρωση της Ειδικής Επιτροπής για την ακούσια νοσηλεία ασθενούς (ΥΑ Αριθμ. Πρωτ.: Γ3α,β/Γ.Π.οικ.68873/3/11/2021 «Τροποποίηση της με αριθμ. Γ3α,β/Γ.Π.οικ.65047/13-10-2020 ΥΑ «Όροι και προϋποθέσεις ακούσιας νοσηλείας σε ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές»),

2. να τηρείται η υποχρέωσή τους για αμελλητί ενημέρωση της Ειδικής Επιτροπής για τη λήξη της ακούσιας νοσηλείας ασθενούς (ΥΑ Αριθμ. Πρωτ.: Γ3α,β/Γ.Π.οικ.68873/3/11/2021 «Τροποποίηση της με αριθμ. Γ3α,β/Γ.Π.οικ.65047/13-10-2020 ΥΑ «Όροι και προϋποθέσεις ακούσιας νοσηλείας σε ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές»),
3. να τηρούνται οι σύμφωνα με το Ν.2071/1992, άρθρα 94-101, α) νόμιμες προϋποθέσεις, β) νόμιμη διαδικασία και, γ) συνθήκες νοσηλείας, όπως ενημέρωση ασθενούς για τα δικαιώματά του, οργανωμένοι έξοδοι, άδειες,
4. να μην επιβάλλονται μέτρα περιορισμού, αλλά να ακολουθούνται οι Οδηγίες της CPT του Συμβουλίου της Ευρώπης, η σχετική Εγκύκλιος της Δ/νσης Ψυχικής Υγείας, καθώς και οι Οδηγίες της Ειδικής Επιτροπής,
5. να μη γίνεται υπέρβαση του προβλεπόμενου από τη νομοθεσία χρόνου ακούσιας νοσηλείας,
6. να μη γίνονται εισαγωγές με αίτηση δικαστικού συμπαραστάτη ή οικείου προσώπου, διότι αυτός ο τρόπος εισαγωγής είναι μη νόμιμος, καθώς δεν προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία, που ορίζει αποκλειστικά, μόνο την εκούσια και ακούσια νοσηλεία (Ν.2071/1992, άρθρα 94-101),
7. συνιστά παραβίαση των δικαιωμάτων των ψυχικά ασθενών η μακροχρόνια παραμονή τους στις ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές, οι οποίες συνιστούν κλειστές νοσηλευτικές μονάδες ψυχικής υγείας. Η εφαρμογή τόσο του ν. 2716/1999, άρθρο 11 όσο και του ν.4272/2014, άρθρο 12 δύναται να συμβάλλει στην επίλυση του προβλήματος.

Παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες.

Για την Ειδική Επιτροπή

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Μαρία Μητροσύλη
ΔΕΣΡΗΘΗΙΕ ΣΙΝΗΚΥ ΠΙΛΙΣΙΑ
* ΣΡΑΜΜΑΤΕΚΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Εσωτερική Διανομή

Γραφείο Υφυπουργού Υγείας
Δ/ση Ψυχικής Υγείας
Αυτοτελές Τμήμα Προστασίας Δικαιωμάτων
Ληπτών Υπηρεσιών Υγείας